

שכתבתי לעיל פרשת וישב סוף ד"ה
אוצר החכמה ותתפשוהו בבגדו).

כ אשר דבר ה' נעשה ונשמע, איתא
בשפת אמת (דברים תרל"ה ובשפ"א
אוצר החכמה לקוטים שם) בשם החידושי הרי"ם ז"ל
על מה דכתיב בפרשת כי תשא ויתן אל
משה ככלותו לדבר אתו ופירש"י מלמד
שהי' משה שומע מפי הגבורה וחוזרין
ושונין את ההלכה שניהם יחד, דיען שלא
הי' בכח משרע"ה להשיג דבור השי"ת
ממש כפי כח המשפיע כביכול, לכן חזר
הקב"ה ושנה עמו באותה השגה שהשיג
כדי שתהי' השגתו ממש כמאמר השי"ת
יעו"ש, וכ"ק אדמו"ר הבית ישראל
זצוק"ל אמר שזה מה שאיתא בתנדב"א
(א"ר ריש פי"ח) אדם יושב ושונה הקב"ה
יושב ושונה כנגדו עכדה"ק, והיינו שבכל
אדם הוא כך שכפי ערך השגתו כך הקב"ה
יושב ושונה עמו והדבור הזה הוא כפי
ערך ההשגה, וזהו כל אשר דבר ה' נעשה,
והרי לא תהי' העשי' באותו הערך של
דבור השי"ת שהרי אי אפשר להשיג דבור
השי"ת ממש כפי כח המשפיע כביכול,
ועל כן אח"כ ונשמע, שכאשר מתברר כמה
השיג האדם ממאמר השי"ת הרי הוא זוכה
לשמיצה חדשה כדי שתהי' השגתו כמאמר
השי"ת ממש (והענין הזה נוהג לעולם
שכלל שהאדם מתעלה ויכול להשיג יותר
כך בא אליו בכל פעם הדבור כפי ערך
ההשגה שהוא יכול להשיג השתא, ויש
לפרש בזה מה דכתיב (משלי א') חכמות
בחוש תרונה ברחובות תתן קולה ודרשו
חז"ל (בילקוט שם) במקום שמרחיבין
אותה, היינו שבכל פעם שמתרחבת וגדלה
השגת האדם בתורה אז התורה תתן קולה
בדבור מחודש כפי כח ההשגה, ויעוין
במה שכתבתי בפרשת בראשית עמ' ג'

בד"ה ובעיקר), ויש לפרש על פי זה כוונת
המסורה שהביא בעה"ט בפרשת תצוה,
נעשה ונשמע, ונשמע קולו בבואו אל
הקודש, ונשמע פתגם המלך בכל מדינות
מלכותו כי רבה היא, היינו כי מתחילה
שומעים אמירת השי"ת וזהו ונשמע פתגם
המלך, אמנם האמירה הזו אין בכח האדם
להשיגה בשלימות כפי כח המשפיע
כביכול והיינו כי רבה היא, שההשגה היא
רבה וגדולה לפי ערך האדם, ולכן מתקיים
ונשמע קולו בבואו אל הקודש, ונשמע
הוא לשון הבנה כמו ונתת לעבדך לב
שומע הכתוב בשלמה המלך, היינו
שמתבוננים בשמים בקול התורה והתפלה
של האדם כמה בא אל הקודש, כמה השיג
ממאמר השי"ת, ואז הוא זוכה לנעשה
ונשמע, שמיצה כפי ערך ההשגה
שבעשייתו.

ועל פי הנ"ל יש לפרש מה שכתוב
בכל התורה וידבר ה' אל משה לאמר
בלשון כפול (ויעוין מזה לעיל בפר' וארא
בפסוק וידבר ה' וגו'), דוידבר ה' אל משה
הוא הדבור הראשון, ואח"כ כפי השגת
משרע"ה בא אליו הדבור פעם שני' כנ"ל
והיינו לאמר, ויתפרש בזה נמי מה דכתיב
(תהלים קי"ט) תקרב רנתי לפניך ה' כדברך
הבינני, רנתי הוא קול התפלה וגם קול
התורה שנקראת רנה כדאמרין בתמיד דף
ל"ב ע"ב כל העוסק בתורה כלילה שכינה
כנגדו שנאמר קומי רוני כלילה וכו',
והבקשה היא שהרנה תקרב לפני השי"ת
לראות כביכול כמה השיג האדם ממאמר
השי"ת, ולפי זה כדברך הבינני, שלפי
השגת האדם בא אליו הדבור השני
שההשגה בו היא ממש כמאמר השי"ת,
וזהו כדברך הבינני דבור שאבין אותו כולו
בשלימותו.